

โขนจิวส์ญอร สาธารณรัฐเกาหลี

ศูนย์ศึกษาภูมิปัญญาไทยโบราณเกียรติโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ร่วมกับ THE INTERNATIONAL ORGANIZATION OF FOLK ART จัดกิจกรรม “ โขนจิวส์ญอร สาธารณรัฐเกาหลี” ขึ้นระหว่างวันที่ ๒๗ กันยายน-๗ ตุลาคม ๒๕๕๐ ได้รับสนับสนุนงบประมาณจากโครงการ โขนจิวส์ญอร ทมวตงงบประมาณอุดหนุนทั่วไปในส่วนของค่าเดินทาง ประเทศเจ้าภาพสนับสนุนที่พัก อาหาร การเดินทางและอื่นๆ ตลอดระยะเวลาที่อยู่ในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

กิจกรรมในครั้งนี้แบ่งเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่เป็นนิทรรศการหน้ากากของ ๔ ประเทศ และส่วนที่เป็นการแสดงศิลปวัฒนธรรม การแสดงของประเทศที่เข้าร่วมกิจกรรม ๗ ประเทศ โดยจัดขึ้น ณ เมือง Andong ในชื่อ

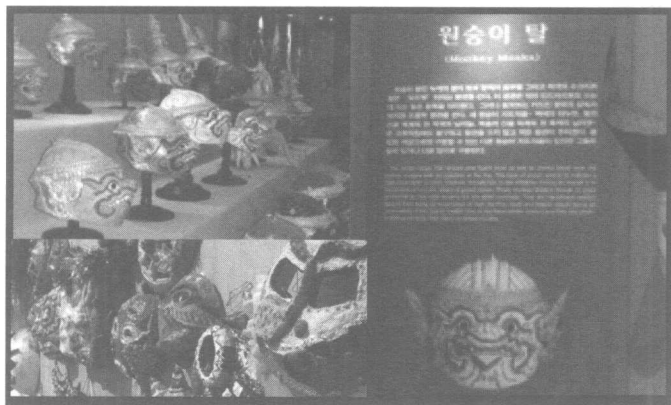
“มหกรรมการแสดงหน้ากากโลก 2007 ANDONG MASKDANCE FESTIVAL”

เมืองอันดง ประเทศเกาหลี ได้มีการจัดงานเพื่อสร้างภาพลักษณ์ให้เมืองอันดงเป็นเมืองหลวงของหน้ากากโลก โดยจัดงานมหกรรมการแสดงนิทรรศการหน้ากากได้อย่างยิ่งใหญ่มาหลายครั้ง ได้รับการเผยแพร่จากสถานีโทรทัศน์ CNN ได้รับการตีพิมพ์ ให้นำหนังสือของญี่ปุ่น ปี 1999 สมเด็จพระราชินีแห่งอังกฤษเสด็จมาที่อันดง เพื่อเฉลิมฉลองเนื่องในวโรกาสพระชนมายุ ๗๒ พรรษา ทำให้ทั่วโลกให้ความสนใจเมืองอันดงในฐานะเมืองแห่งวัฒนธรรมของโลก

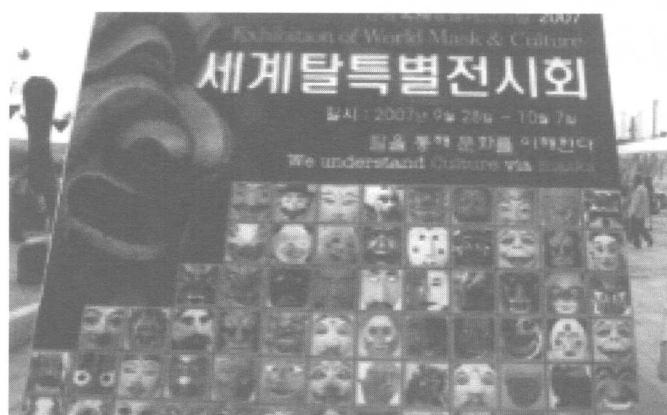
ในส่วนที่เป็นนิทรรศการหน้ากาก ปีนี้เจ้าภาพจัดแสดงในห้องนิทรรศการขนาดใหญ่ ประกอบด้วยหน้ากาก และเรื่องราวต่างๆ รวม ๔ ประเทศ จัดแสดงแผนที่โลกของหน้ากาก หน้ากากคืออะไร ทำไมต้องมีหน้ากากขึ้นในทุกๆประเทศในโลก หรืออาจจะกล่าวได้ว่า “ หน้ากากเป็นวัฒนธรรมของโลก” ก็ว่าได้

ในส่วนของ Exhibition of World Mask ประกอบด้วย หน้ากากจากประเทศไทย (๕๐ ศีรษะจากศูนย์ศึกษาภูมิปัญญาไทยในรามเกียรตี) อินโดนีเซีย (๒๕๐ หน้ากาก จาก ๓,๐๐๐ เกาะของประเทศ) ภูฏาน (๖๐ หัวจากประเทศที่ได้ชื่อว่าสะอาดที่สุดในโลก) และเกาหลี (๘๐ หน้ากาก)

นับเป็นความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ “หัวโขน” ของโรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) จำนวน ๕๐ หัว ได้เดินทางข้ามน้ำข้ามทะเลโดยทางเรือ ไปปรากฏต่อสายตานักท่องเที่ยวที่ชวนับล้านคน สายตาของนักแสดงโขนจิวที่มีองหัวโขนที่เขาเคยสวมใส่แสดง ได้มีคนมาถ่ายภาพเมล็ดพันธ์ของความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมไทยได้ปลูกฝังและจะงอกงามต่อไปในอนาคต ทำให้พวกเขาเกิดความรัก เข้าใจ ผูกพัน ภูมิใจและมั่นใจที่จะอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย ที่พวกเขาได้มีส่วนร่วม ได้มีประสบการณ์ตรงในกิจกรรมครั้งนี้ รูปแบบการจัดนิทรรศการ ประเทศเจ้าภาพได้มีคณะกรรมการเดินทางมาดูงานที่ประเทศไทยและที่โรงเรียนของเราหลายครั้ง คณะทำงานของเขาได้จัดนิทรรศการหัวโขนของเราได้อย่างน่าสนใจ กล่าวได้ว่าเป็น “มืออาชีพ” โดยแท้จริง ผู้เข้าชมจะต้องจ่ายค่าบัตรผ่านประตู ๓,๐๐๐ วอน (๑๒๐ บาท) เนื้อหาประกอบด้วย แผนที่หน้ากากโลก ทฤษฎีของการเกิดหน้ากากขึ้นในส่วนต่างๆ ในโลก เช่น เกิดจากการบูชาเทพเจ้าในการสงคราม การขอฝน ความเชื่อ ความกลัว การป้องกันภูตผีปีศาจ กิจกรรมเพื่องานศิลปะ ฯลฯ

เนื้อหาของประเทศไทยแบ่งเป็นสองส่วนคือ เรื่องราวของ หัว“ผีตาโขน” ที่เป็นประเพณีความเชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เรื่องราวของหัวโขนจากการแสดงโขนที่ถือ เป็นศิลปะชั้นสูงที่เป็นเอกลักษณ์ เป็นรูปธรรมอันเป็นแหล่งรวม ของศิลปะของชาติไทยไว้นานาประการที่เรารู้จักกันดีในนามของช่างสิบหมู่ ครอบครันด้วยศิลปะแห่งจิตกรรม ประติมากรรม ฯลฯ ที่ทำให้การแสดงโขนดูสูงส่งงดงาม ทุกครั้งที่มีการแสดง ประกอบกับดนตรีไทยไพเราะโดดเด่นไม่เหมือนกับชาติใดๆยิ่งเพิ่มอรรถรสในการชมมากขึ้น

นอกจากกิจกรรมนิทรรศการหน้ากากดังกล่าว ยังมีกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้เด็กๆ ได้คิดได้ทำ แล้วนำประสบการณ์มาสร้างเป็นงานหน้ากากประกวด ประชันกันได้อย่างน่าตื่นตาตื่นใจ แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของเด็กเกาหลีที่ได้รับการเอาใจใส่จากหน่วยงานที่เห็นคุณค่าของงานจากความคิดสร้างสรรค์ จึงไม่น่าแปลกใจที่ยุทธศาสตร์วัฒนธรรมนำเศรษฐกิจ จึงประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี เห็นได้จากกระแส “เกาหลีนิยม” ในภาพยนตร์ อาหาร การแต่งหน้า ดารา เพลง การท่องเที่ยว ข้อสังเกตจากกิจกรรมที่หลากหลายในงานจะให้ความเอาใจใส่กับเยาวชนทุกรุ่นทุกวัย ที่น่าสนใจและน่าจะนำมาประยุกต์ใช้ในบ้านเมืองเรา คือ การประกวดขบวนแห่หน้ากากและการจัดขบวนริ้วทิวธง ที่ประกอบด้วยเสียงกลอง ขบวนธง ขบวนหน้ากาก ที่มีคนทุกกลุ่มทุกวัยในหมู่บ้านมาร่วมกิจกรรมกันอย่างสนุกสนาน สวยสดงดงาม มีตั้งแต่วัยคุณตาคุณยาย จนถึงวัยเด็กๆ จึงทำให้ชนบประเพณี ความผูกพัน สามารถสืบทอดกันได้อย่างไม่มีช่องว่างของวัยหรือกระแสความเจริญของโลกาภิวัตน์ ที่เขาใช้ในทางที่เป็นประโยชน์กับงาน นั่นคือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการผลิตผลงาน และการประชาสัมพันธ์เผยแพร่งานไปทั่วโลกได้เป็นอย่างดี

ในส่วนของกิจกรรมการแสดงของแต่ละประเทศที่มาร่วมงานได้มีการจัดระบบการแสดงไว้อย่างชัดเจน การประสานงานของผู้ดูแล ระบบแสงสีเสียง ระบบการทำงานของกลุ่มผู้ทำงาน ทั้งเบื้องหน้าเบื้องหลังเวที การสลับกลุ่มของแต่ละชาติในการแสดง การประชาสัมพันธ์งาน จึงทำให้เบื้องหน้าเวทีที่มีความสมบูรณ์แบบสร้างความภาคภูมิใจให้กับผู้แสดง คณะโฆษณของเราที่ประกอบด้วย ผู้แสดงโฆษณ และการแสดงอื่นๆ ๒๒ คน คณะนักดนตรีจาก สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทย ๘ คน คณะทำงานหลังเวทีดูแลการ แต่งกาย การฝึกซ้อมอีก ๕ คน จึงทำให้คณะของไทยได้รับความสนใจอย่างมากในทุกๆรอบ ตั้งแต่วันพิธีเปิดงานที่มีขบวนแห่ ของทุกชาติ โฆษณของเราได้รับเสียงปรบมือและรอยยิ้มจากผู้ชม อาจจะเป็นเพราะความเป็นเด็ก และความกระตือรือร้น สนุกสนาน รอยยิ้มอย่างน่ารักของพวกเขา การเดินพาเหรดครั้งนี้ใช้เวลา ประมาณ ๒ ชั่วโมง และเดินท่ามกลางสายฝนที่ตกลงมาต้อนรับคณะของเราเล็กน้อย ขอชมคณะทำงานที่อดทนมากเพราะเราเพิ่ง เดินทางจากเมืองไทยถึงโซลตอนเช้า มาถึงเมืองอินซอน รับประทานอาหารกลางวัน ประมาณบ่ายโมง และรีบเข้าที่พักเตรียมสวมชุด แสดงในการเดินพาเหรดทันที เริ่มเดินประมาณ ๑๘ นาฬิกา เดิน ผ่านถนน เข้าสู่บริเวณงาน เดินผ่านแขกผู้มีเกียรติเข้าไปรอเพื่อ พิธีเซนต์กลุ่มๆ ละประมาณ ๒-๓ นาที (ใช้เวลารอประมาณ ๑ ชม.) เราได้รับเสียงปรบมืออย่างดังสนั่น เมื่อพระรามตัวน้อยของเราขึ้นทำทาลอยสูงได้อย่างมั่นคงบนเวที และในจอมอนิเตอร์ขนาดยักษ์ จับภาพได้สวยสดน่าชื่นชมมาก....(เป็นการแสดงที่ไม่มีซ้อม...ใช้นัดหมายกันบนเวทีเลยทีเดียว)

ในงานครั้งนี้จัดให้มีเวทีการแสดงหลายๆแห่ง แต่เวทีที่ใหญ่ที่สุดคือ Mask Dance Theater เป็นรูปโดมที่สวยงามมาก จุผู้ชมได้กว่า ๑๐,๐๐๐ คน แสง สี เสียงสมบูรณ์แบบ ห้องเก็บตัวนักแสดงที่กว้างขวาง มีจอมอนิเตอร์ขนาดใหญ่ที่คอยจับภาพการแสดง ให้รายละเอียดคนชม ดากล้องก็ค่อนข้างจะมีอาชีพ เพราะสามารถจับภาพการแสดงได้อย่างเฉียบคม ได้อารมณ์ มีชีวิตชีวา และจับภาพที่แสดงถึงจุดที่น่าสนใจของการแสดงทุกชุด ทั้งๆที่ไม่มี การซ้อมกับเวทีมาก่อนการแสดงเลย

คณะของเราได้มีโอกาสเปิดการแสดง ณ Mask Dance Theater จำนวน ๕ ครั้ง คือตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน - ๕ ตุลาคม ๒๕๕๐ วันละ ๑ รอบๆละ ๑ ชั่วโมง ในการแสดงทุกครั้งเราจะต้อง ใช้เวลาในการเตรียมแต่งหน้า แต่งผม แต่งตัวมากกว่า ๔ ชม. เพราะนักแสดงของเราเป็นเด็ก ยังไม่มีทักษะของการแต่งหน้าและการแต่งกายของไทย ผู้แสดงไม่สามารถแต่งตัวเองได้ ครูที่ไป ๕ คน จึงต้องทำงานค่อนข้างเต็มที่ เพราะนักแสดง ๑ คน จะต้องใช้เวลาในการแต่งกายประมาณ ๓๐-๔๕ นาที วันไหนที่มีการแสดงภาคเช้าก็จะแสดงชุดเล็ก แต่ก็ต้องปลุกกันแต่เช้า ส่วนวันไหนเป็นตอนบ่ายมีเวลาแต่งตัวนานหน่อยก็จะใช้การแสดงชุดใหญ่

Exhibition of World Mask

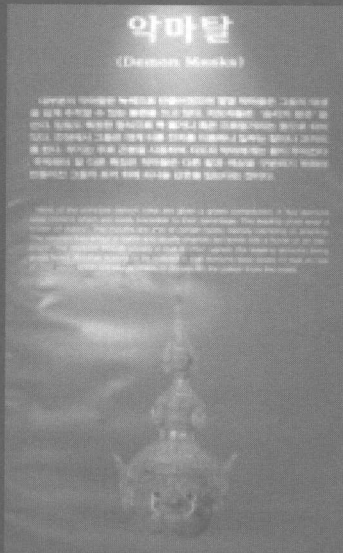

การแสดงชุดเล็ก ประกอบด้วย

๑. โหมโรง (ออกอารีรัง)
๒. ฟ้อนเล็บฟ้อนเทียนหรือระบำวิชณี
๓. ระบำครุฑ
๔. โขน ระบำกวาง / พระรามตามกวาง
๕. โขน หนุมาน
๖. โขน ยกรบ
๗. ฟ้อนภูไท / มวยโบราณ

การแสดงชุดใหญ่ ประกอบด้วย

๑. โหมโรง (ออกอารีรัง)
๒. ฟ้อนเล็บฟ้อนเทียนหรือระบำวิชณี
๓. โขนชุดใหญ่ ลักสีดา ตามกวาง
จับนาง ยกรบ (ผู้แสดง ๒๒ คน)

กิจกรรมครั้งนี้นับว่าประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ คือการอนุรักษ์และเผยแพร่งานแสดงวัฒนธรรมทางการแสดงที่เป็นความร่วมมือในระดับชาติ ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีประสบการณ์ ที่ดี สามารถนำไปเป็นข้อมูลทั้งทางด้านการปฏิบัติ และส่งผลถึง ความมั่นคงสภาพร ๓แห่งการมีศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติในอนาคตจากคณะโขนจิวที่จะเติบโตใหญ่ในวันข้างหน้า